

med Hensyn til Fordelingen af det Overskud, der maatte komme ind ved fremtidige Udstillinger. Men ved Siden deraf er det uregelmæssigt et Fortrin, som jeg heller ikke lægger ringe Vægt paa, at vi derved ville opnaa et klart og rent Retsforhold og en fuldstændig konstitutionel Ordning af det her foreliggende Forhold, medens den Tilstand, hvori det nu ligger hen, maa siges at være i høi Grad abnorm. I den Henseende kan det ikke Andet end være mig en Tilfredsstillelse, at den Opfattelse, som jeg udtalte ved Sagens 1ste Behandling, nemlig, at de foreliggende Midler vare Statsmidler og altsaa burde behandles som saadanne, ved Udvalgets Arbejde fuldstændig har bekræftet sig. Værdige Medlemmer, som have høit Ede og Ærlighed til at læse Betænkningen igen, ville have set i et Bilag en Beretning fra den høitærede Kirkeminister om den saakaldte Udstillingsfonds historiske Oprindelse, som i Et og Alt bekræfter, hvad jeg her har tilladt mig at anføre. Oprindelsen til denne Fond ligger jo tilbage under Absolutismens Tid, i en Tid, da allerede Spiserne vare tilfede til den Kunstsbegejstring og æsthetiske Interesse, som senere under den frie Forfatning har udfoldet sig til et saa mægtigt Træk, som stikker over hele Landet, og i hvis Skygge vi Alle sidde, forsaavidt der kan blive Plads dertil. Denne Interesse yttrede sig dengang paa den Maade, at man skillede et Lokale til Benyttelse for Kunstnerne til deres Udstilling uden noget Væbelslag eller Leiesgift. Staten gjorde sig ingen Indtægt deraf indtil i Marts 1820, da man valgte den Vej at paalægge Publikum en liden Afgift for Besøget i Udstillingsbygningen. Disse Afgifter gif naturligtvis ind i Statskassen ligesom andre Statsindtægter og bleve anvendte til almindelige Statsformaal, til Bestridelsen af Statsakademiets ordinære Udgifter. Saaledes staaer det, som sagt, under Absolutismen og langt ind under den frie Forfatning, indtil 1855—56. Da vare vi naaede saa vidt i Dannelse og æsthetisk Interesse, at den daværende Kirkeminister blev opmærksom paa, at det ikke var billigt mod Kunsten, at disse Penge paa den Maade gif ind i Statskassen, men han fandt, at de burde anvendes mere direkte til de udstillende Kunstneres Bedste. Dette blev forelagt det daværende Finantsudvalg, og Finantsudvalget, der dengang ligesom nu fortrinvis var sammensat af æsthetiske Medlemmer, fandt denne Rante i høi Grad billig, hvilket jeg ogsaa synes, at den i og for sig kan være. Man udtalte i et Par Linier af Finantsudvalgets Betænkning, at den fremtidig paatænkte Anvendelse var i høi Grad billig, og man tilspøiede med det Samme, at Afgjørelsen af, hvorledes Pengene skulde anvendes, burde være hos Kirke- og Undervisningsministeren. Det er, mine Herrer, hele den legale Grund, hvorpaa denne Institution er opført. For os, som tillægge en Udtalelse af Finantsudvalget

en ikke ringe konstitutionel Betydning, kan det i og for sig være tilstrækkeligt; derimod maa det for andre Medlemmer, der betragte Finantsudvalget som en langt mindre betydningsfuld Institution, være et høit vællende Grundlag, som denne Bygning staaer paa. Det Hele, der foreligger, er altsaa et Par Linier i Finantsudvalgets Betænkning, som ikke have været Gjenstand for Afstemning hverken i dette eller det andet Thing, men i Genhold til hvilke Kirke- og Undervisningsministeren har anset sig for beføjet til at raade over disse Statsmidler efter sit gode Skøn. Den Maade, hvorpaa Ministeren saa fandt det rigtigt at træffe Bestemmelse om disse, var den, at han besluttede at oprette en Fond. Det er Noget, der ikke kan forundre noget Mennefte, naar man huster paa, at den Samling, hvori dette blev vedtaget, var Samlingen 1855—56, den Samling, der er Moder til den saa navnkundige Fond, der hedder Theatrets Reservecfond, som vi Alle kjende. Den samme Minister, der paa den samme Finantslov oprettede Theatrets Reservecfond, fik ikke saasnart denne Udtalelse i Finantsudvalgets Betænkning, førend han sagde: Her vil jeg ogsaa have mig en Fond, og saa oprettede han Udstillingsfonden, som den blev kaldet. Der blev til denne Fond knyttet en Udstillingskasse og adskillige andre nyttige og hensigtsmæssige Ting, og den fik en Bestyrelse paa 7 Medlemmer, af hvilke Ministeren valgte 1, medens de 6 andre bleve valgte paa forskjellig anden Maade. I den større og mere omfattende Udstillingsfond blev der saa igen indrettet en mindre Fond: Byggefonden, en Sparefond for en fremtidig Udstillingsbygning. Det er denne mindre Fond, som her er Tale om, denne Del af denne større almindelige Udstillingsfond, hvis Skjebne skulde afgjøres ved dette Forslag. Fondens Bestemmelse er altsaa den: efterhaanden at opsamle Udstillingsindtægten, indtil der bliver Nok til at opføre en ny og bedre Udstillingsbygning. Jeg vil ikke sige, at dette Tidspunkt just er kommet i dette Dieblit, idet Udstillingsfonden ingenlunde eier Midler til at opføre en ny Bygning. Men man har tænkt sig det saaledes, at, naar Udstillingsfonden havde Noget som en Fjerdedel eller en Femtedel af, hvad der gif til, og den fik Grunden, som er 200,000 Kr. værd, af Staten, og derhos en Gave af Staten paa 100,000 Kr. og et Laan af Staten paa 150,000 Kr., saa kunde det slaa til. I den Henseende har der i Udvalget været en høi Grad af Velvillie, idet vi alle sammen have ment, at det nok kunde lade sig gjøre paa en eller anden Maade ved Tilflugt og Velvillie fra Statens Side allerede nu at komme udover disse Banfæligheder, uagtet det er en meget ringe Del eller i alt Fald en mindre Del af Byggesummen, der for Diebliffet er tilfede i Udstillingsfonden. Men det Mindretal, hvortil jeg hører, stiller saa ganske vist som en Betingelse,